

132

KONWENCJA

o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich,

otwarta do podpisania w Genewie dnia 18 maja 1977 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 18 maja 1977 roku została otwarta do podpisania w Genewie Konwencja o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 4 maja 1978 roku.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *E. Wojtaszek*

Przekład.

KONWENCJA

o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich.

Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji,

kierując się interesami umocnienia pokoju i pragnąc przyczynić się do powstrzymania wyścigu zbrojeń oraz do osiągnięcia powszechnego i całkowitego rozbrojenia pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową, jak również do uchronienia ludzkości od niebezpieczeństwa użycia nowych środków prowadzenia wojny,

zdecydowane kontynuować negocjacje mające na celu uzyskanie rzeczywistego postępu w kierunku podjęcia dalszych kroków w dziedzinie rozbrojenia,

uznając, że postęp nauki i techniki może otworzyć nowe możliwości w zakresie oddziaływania na środowisko,

przypominając Deklarację Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie środowiska człowieka, przyjętą w Sztokholmie dnia 16 czerwca 1972 roku,

świadome, że wykorzystanie technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych mogłoby przynieść poprawę wzajemnego stosunku między człowiekiem a przyrodą oraz przyczynić się do ochrony i poprawy środowiska dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń,

uznając jednakże, że wykorzystanie takich środków technicznych w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich mogłoby mieć niezwykle szkodliwe następstwa dla dobrobytu człowieka,

pragnąc ustanowić skuteczny zakaz wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub w jakichkolwiek innych celach wrogich dla wyeliminowania niebezpieczeństwa, które takie wykorzystanie stwarza dla ludzkości, oraz potwierdzając swą wolę działania na rzecz urzeczywistnienia tego celu,

pragnąc również przyczynić się do pogłębienia zaufania między narodami i do dalszej poprawy sytuacji międzynarodowej, zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

1. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się do niewykorzystywania w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich technicznych środków oddziaływania na środowisko, powodujących rozległe, trwałe lub poważne następstwa, jako sposobów powodowania zniszczeń, wyrządzenia szkód lub strat jakiegokolwiek innemu Państwu będącemu Stroną.

2. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się nie udzielać pomocy, poparcia ani nie nakłaniać żadnego Państwa, grupy Państw lub organizacji

międzynarodowej do podejmowania działalności sprzecznej z postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu.

Artykuł II

W rozumieniu artykułu I określenie „techniczne środki oddziaływania na środowisko” oznacza każdy środek mający na celu — poprzez rozmyślne kierowanie procesami naturalnymi — dokonywanie zmian w dynamice, składzie lub strukturze Ziemi, włączając w to jej biosferę, litosferę, hydrosferę i atmosferę lub przestrzeń kosmiczną.

Artykuł III

1. Postanowienia niniejszej Konwencji nie stoją na przeszkodzie wykorzystywaniu technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych i nie naruszają powszechnie uznanych zasad oraz mających zastosowanie norm prawa międzynarodowego dotyczących takiego wykorzystania.

2. Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji zobowiązują się ułatwiać możliwie najbardziej pełną wymianę informacji naukowej i technicznej co do wykorzystywania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych oraz mają prawo uczestniczyć w tej wymianie. Państwa będące Stronami, które mają możliwości to czynić, będą przyczyniać się indywidualnie albo wspólnie z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi do międzynarodowej współpracy ekonomicznej i naukowej w dziedzinie ochrony, poprawy i pokojowego wykorzystania środowiska, z należytym uwzględnieniem potrzeb rozwijających się regionów świata.

Artykuł IV

Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się podejmować wszelkie kroki, które będzie uważało za konieczne zgodnie ze swoją procedurą konstytucyjną, w celu zakazania i zapobiegania wszelkiej działalności sprzecznej z postanowieniami niniejszej Konwencji we wszystkich miejscach podlegających jurysdykcji tej Strony lub pozostających pod jej kontrolą.

Artykuł V

1. Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji zobowiązują się do wzajemnych konsultacji i współpracy między sobą w celu rozwiązywania wszelkich problemów, jakie mogłyby powstać co do celów niniejszej Konwencji lub co do stosowania jej postanowień. Konsultacje i współpraca przewidziane w niniejszym artykule mogą być podjęte również w trybie odpowiednich procedur międzynarodowych w ramach Organizacji Narodów Zjed-

noczonych i zgodnie z jej Kartą. Te procedury międzynarodowe mogą obejmować usługi odpowiednich organizacji międzynarodowych, jak również usługi Doradczego Komitetu Ekspertów, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu.

2. Dla realizacji celów określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu Depozytariusz, w ciągu miesiąca po otrzymaniu prośby od Państwa będącego Stroną niniejszej Konwencji, zwoła Doradczy Komitet Ekspertów. Każde Państwo będące Stroną może wyznaczyć eksperta do tego Komitetu, którego funkcje i regulamin wewnętrzny określa Załącznik stanowiący integralną część Konwencji. Komitet przekaze Depozytariuszowi sprawozdanie ze swoich ustaleń co do okoliczności faktycznych, które będzie obejmować wszystkie opinie i informacje przedstawione Komitetowi w toku jego obrad. Depozytariusz prześle to sprawozdanie wszystkim Państwom będącym Stronami.

3. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji, które ma podstawy, aby sądzić, że jakiegokolwiek inne Państwo będące Stroną narusza zobowiązania wynikające z postanowień Konwencji, może złożyć skargę do Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Skarga ta powinna zawierać wszystkie odpowiednie informacje dotyczące sprawy, jak również wszystkie możliwe dowody potwierdzające jej zasadność.

4. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się współpracować w przeprowadzaniu każdego dochodzenia, które może podjąć Rada Bezpieczeństwa, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, na podstawie skargi otrzymanej przez Radę. Rada Bezpieczeństwa poinformuje o wynikach dochodzenia Państwa będące Stronami.

5. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się do przyścia z pomocą lub udzielenia poparcia, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, każdemu Państwu będącemu Stroną, które o to się zwróci, jeżeli Rada Bezpieczeństwa stwierdzi, że Strona ta poniosła szkodę lub jest narażona na nią wskutek naruszenia Konwencji.

Artykuł VI

1. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji może zaproponować poprawki do Konwencji. Tekst każdej zaproponowanej poprawki zostanie przekazany Depozytariuszowi, który poda go niezwłocznie do wiadomości wszystkim Państwom będącym Stronami.

2. Poprawka wejdzie w życie w stosunku do każdego Państwa będącego Stroną niniejszej Konwencji, które przyjmie tę poprawkę, po złożeniu Depozytariuszowi dokumentów przyjęcia jej przez większość Państw będących Stronami. Następnie, w stosunku do każdego innego Państwa będącego Stroną, wejdzie ona w życie w dniu złożenia przez nie dokumentu przyjęcia.

Artykuł VII

Niniejsza Konwencja zawarta jest na czas nieokreślony.

Artykuł VIII

1. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Konwencji Depozytariusz zwoła do Genewy (Szwajcaria) Konferencję Państw będących Stronami Konwencji.

Konferencja ta dokona przeglądu wykonywania Konwencji dla upewnienia się, czy jej cele i postanowienia są realizowane, oraz, w szczególności, rozpatrzy skuteczność postanowień artykułu I ustęp 1 w zakresie wyeliminowania niebezpieczeństwa wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub innych celach wrogich.

2. Następnie, w odstępach nie mniejszych niż pięcioletnie, większość Państw będących Stronami Konwencji może, po przedstawieniu Depozytariuszowi propozycji w tej mierze, spowodować zwołanie konferencji w tych samych celach.

3. Jeżeli w ciągu dziesięciu lat od poprzedniej konferencji nie zostanie zwołana żadna konferencja w myśl ustępu 2 niniejszego artykułu, Depozytariusz zwróci się do wszystkich Państw będących Stronami niniejszej Konwencji o wypowiedzenie się co do zwołania takiej konferencji. W razie pozytywnej odpowiedzi jednej trzeciej Państw będących Stronami lub dziesięciu spośród nich, w zależności od tego, która z tych liczb będzie mniejsza, Depozytariusz podejmie bezzwłocznie kroki w celu zwołania konferencji.

Artykuł IX

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisania dla wszystkich Państw. Każde Państwo, które nie podpisało Konwencji przed jej wejściem w życie, zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może przystąpić do niej w każdym czasie.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa, które ją podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

3. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez 20 Rządów, zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu.

4. W stosunku do Państw, które złożą dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia po wejściu w życie niniejszej Konwencji, wejdzie ona w życie w dniu złożenia przez nie dokumentów ratyfikacyjnych lub dokumentów przystąpienia.

5. Depozytariusz poinformuje niezwłocznie wszystkie Państwa, które podpisały niniejszą Konwencję lub do niej przystąpiły, o dacie każdego podpisania, o dacie złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia oraz o dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji i każdej poprawki do niej, jak również o otrzymaniu innych zawiadomień.

6. Niniejsza Konwencja zostanie zarejestrowana przez Depozytariusza, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł X

Niniejsza Konwencja, której teksty w językach: angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne, zostanie złożona Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który prześle jej kopie należycie uwierzytelnione Rządów Państw, które Konwencję podpisały lub do niej przystąpiły.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni w tym celu przez swoje Rządy, podpisali niniejszą Konwencję otwartą do podpisania w Genewie dnia 18 maja 1977 roku.

Załącznik do Konwencji
Doradczy Komitet Ekspertów

1. Doradczy Komitet Ekspertów podejmuje czynności w celu ustalenia odpowiednich okoliczności faktycznych sprawy oraz przedstawia opinie ekspertów dotyczące każdego problemu przedstawionego zgodnie z artykułem V ustęp 1 niniejszej Konwencji przez Państwo będące Stroną, które zwróciło się z prośbą o zwołanie Komitetu.

2. Prace Doradczego Komitetu Ekspertów będą zorganizowane w sposób umożliwiający mu wywiązanie się z funkcji określonych w ustępie 1 niniejszego Załącznika.

Komitet podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych dotyczących organizacji jego pracy, jeżeli jest to możliwe w drodze ogólnego porozumienia (consensus), a gdy jest to niemożliwe — większością głosów jego członków obecnych i głosujących. W sprawach merytorycznych głosowania nie przeprowadza się.

3. Funkcję Przewodniczącego Komitetu pełni Depozytariusz lub jego przedstawiciel.

4. Każdemu ekspertowi może towarzyszyć na posiedzeniach jeden lub kilku doradców.

5. Każdy ekspert ma prawo zwrócić się za pośrednictwem Przewodniczącego do Państw i organizacji międzynarodowych o informacje i pomoc, jakie uzna za pożądane dla umożliwienia Komitetowi wywiązania się z jego zadania.

CONVENTION SUR L'INTERDICTION D'UTILISER DES TECHNIQUES DE
MODIFICATION DE L'ENVIRONNEMENT A DES FINS MILITAIRES OU
TOUTES AUTRES FINS HOSTILES

Les Etats parties à la présente Convention,

Guidés par les intérêts du renforcement de la paix et désireux de contribuer à arrêter la course aux armements, à réaliser un désarmement général et complet sous un contrôle international strict et efficace, ainsi qu'à préserver l'humanité du danger de voir utiliser de nouveaux moyens de guerre,

Résolus à poursuivre des négociations en vue de réaliser des progrès effectifs vers de nouvelles mesures dans le domaine du désarmement,

Reconnaissant que les progrès de la science et de la technique peuvent ouvrir de nouvelles possibilités en ce qui concerne la modification de l'environnement,

Rappelant la Déclaration de la Conférence des Nations Unies sur l'environnement, adoptée à Stockholm le 16 juin 1972,

Conscients du fait que l'utilisation des techniques de modification de l'environnement à des fins pacifiques pourrait améliorer les relations entre l'homme et la nature et contribuer à protéger et à améliorer l'environnement pour le bien des générations actuelles et à venir,

Reconnaissant, toutefois, que l'utilisation de ces techniques à des fins militaires ou toutes autres fins hostiles pourrait avoir des effets extrêmement préjudiciables au bien-être de l'homme,

Désireux d'interdire efficacement l'utilisation des techniques de modification de l'environnement à des fins militaires ou toutes autres fins hostiles, afin d'éliminer les dangers que cette utilisation présente pour l'humanité, et affirmant leur volonté d'oeuvrer à la réalisation de cet objectif,

Désireux également de contribuer au renforcement de la confiance entre les nations et à une nouvelle amélioration de la situation internationale, conformément aux buts et principes de la Charte des Nations Unies.

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

1. Chaque Etat partie à la présente Convention s'engage à ne pas utiliser à des fins militaires ou toutes autres fins hostiles des techniques de modification de l'environnement ayant des effets étendus, durables ou graves, en tant que moyens de causer des destructions, des dommages ou des préjudices à tout autre Etat partie.

2. Chaque Etat partie à la présente Convention s'engage à n'aider, encourager ou inciter aucun Etat, groupe d'Etats ou organisation internationale à mener des activités contraires aux dispositions du paragraphe 1 du présent article.

Article II

Aux fins de l'article premier, l'expression "techniques de modification de l'environnement" désigne toute technique ayant pour objet de modifier - grâce à une manipulation délibérée de processus naturels - la dynamique, la composition ou la structure de la Terre, y compris ses biotes, sa lithosphère, son hydrosphère et son atmosphère, ou l'espace extra-atmosphérique.

Article III

1. Les dispositions de la présente Convention n'empêchent pas l'utilisation des techniques de modification de l'environnement à des fins pacifiques et sont sans préjudice des principes généralement reconnus et des règles applicables du droit international concernant une telle utilisation.

2. Les Etats parties à la présente Convention s'engagent à faciliter un échange aussi complet que possible d'informations scientifiques et techniques sur l'utilisation des techniques de modification de l'environnement à des fins pacifiques, et ont le droit de participer à cet échange. Les Etats parties qui sont en mesure de le faire devront contribuer, à titre individuel ou conjointement avec d'autres Etats ou des organisations internationales, à une coopération internationale économique et scientifique en vue de la protection, de l'amélioration et de l'utilisation pacifique de l'environnement, compte dûment tenu des besoins des régions en développement du monde.

Article IV

Chaque Etat partie à la présente Convention s'engage à prendre toutes les mesures qu'il jugera nécessaires conformément à ses procédures constitutionnelles pour interdire et prévenir toute activité contrevenant aux dispositions de la présente Convention en tous lieux relevant de sa juridiction ou de son contrôle.

Article V

1. Les Etats parties à la présente Convention s'engagent à se consulter mutuellement et à coopérer entre eux pour résoudre tous problèmes qui pourraient se poser à propos des objectifs de la présente Convention ou de l'application de ses dispositions. Les activités de consultation et de coopération visées au présent article peuvent également être entreprises grâce à des procédures internationales appropriées dans le cadre de l'Organisation des Nations Unies et conformément à sa Charte. Ces procédures internationales peuvent comprendre les services d'organisations internationales appropriées, ainsi que ceux d'un comité consultatif d'experts comme prévu dans le paragraphe 2 du présent article.

2. Aux fins énoncées dans le paragraphe 1 du présent article, le Dépositaire, dans le mois qui suivra la réception d'une demande émanant d'un Etat partie, convoquera un comité consultatif d'experts. Tout Etat partie peut désigner un expert audit comité, dont les fonctions et le règlement intérieur sont énoncés dans l'Annexe, laquelle fait partie intégrante de la Convention. Le Comité consultatif communiquera au Dépositaire un résumé de ses constatations de fait où figureront toutes les opinions et informations présentées au Comité au cours de ses délibérations. Le Dépositaire distribuera le résumé à tous les Etats parties.

3. Tout Etat partie à la présente Convention qui a des raisons de croire qu'un autre Etat partie agit en violation des obligations découlant des dispositions de la Convention peut déposer une plainte auprès du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies. Cette plainte doit être accompagnée de tous les renseignements pertinents ainsi que de tous les éléments de preuve possibles confirmant sa validité.

4. Chaque Etat partie à la présente Convention s'engage à coopérer à toute enquête que le Conseil de sécurité pourrait entreprendre, conformément aux dispositions de la Charte des Nations Unies, sur la base de la plainte reçue par le Conseil. Ce dernier communique les résultats de l'enquête aux Etats parties.

5. Chaque Etat partie à la présente Convention s'engage à venir en aide ou à prêter son appui, conformément aux dispositions de la Charte des Nations Unies, à tout Etat partie qui en fait la demande, si le Conseil de sécurité décide que ladite partie a été lésée ou risque d'être lésée par suite d'une violation de la Convention.

Article VI

1. Tout Etat partie à la présente Convention peut proposer des amendements à la Convention. Le texte de tout amendement proposé sera soumis au Dépositaire, qui le communiquera sans retard à tous les Etats parties.

2. Un amendement entrera en vigueur à l'égard de tous les Etats parties à la présente Convention qui l'auront accepté dès le dépôt auprès du Dépositaire des instruments d'acceptation par une majorité des Etats parties. Par la suite, il entrera en vigueur à l'égard de tout autre Etat partie à la date du dépôt de son instrument d'acceptation.

Article VII

La présente Convention a une durée illimitée.

Article VIII

1. Cinq ans après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Dépositaire convoquera une conférence des Etats parties à la Convention, à Genève (Suisse). Cette conférence examinera le fonctionnement de la Convention en vue de s'assurer que ses objectifs et ses dispositions sont en voie de réalisation; elle examinera en particulier l'efficacité des dispositions du paragraphe 1 de l'article premier pour éliminer les dangers d'une utilisation des techniques de modification de l'environnement à des fins militaires ou toutes autres fins hostiles.

2. Par la suite, à des intervalles non inférieurs à cinq ans, une majorité des Etats parties à la présente Convention pourra, en soumettant une proposition à cet effet au Dépositaire, obtenir la convocation d'une conférence ayant les mêmes objectifs.

3. Si aucune conférence n'a été convoquée conformément au paragraphe 2 du présent article dans les dix ans ayant suivi la fin d'une précédente conférence, le Dépositaire demandera l'avis de tous les Etats parties à la présente Convention au sujet de la convocation d'une telle conférence. Si un tiers des Etats parties ou dix d'entre eux, le nombre à retenir étant le plus faible des deux, répondent par l'affirmative, le Dépositaire prendra immédiatement des mesures pour convoquer la conférence.

Article IX

1. La présente Convention est ouverte à la signature de tous les Etats. Tout Etat qui n'aura pas signé la Convention avant son entrée en vigueur conformément au paragraphe 3 du présent article pourra y adhérer à tout moment.

2. La présente Convention sera soumise à la ratification des Etats signataires. Les instruments de ratification ou d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

3. La présente Convention entrera en vigueur après le dépôt des instruments de ratification par vingt gouvernements, conformément au paragraphe 2 du présent article.

4. Pour les Etats dont les instruments de ratification ou d'adhésion seront déposés après l'entrée en vigueur de la présente Convention, celle-ci entrera en vigueur à la date du dépôt de leurs instruments de ratification ou d'adhésion.

5. Le Dépositaire informera sans délai tous les Etats qui auront signé la présente Convention ou qui y auront adhéré de la date de chaque signature, de la date de dépôt de chaque instrument de ratification ou d'adhésion, de la date d'entrée en vigueur de la présente Convention et de tous amendements y relatifs, ainsi que de la réception de toute autre communication.

6. La présente Convention sera enregistrée par le Dépositaire conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Article X

La présente Convention, dont les textes français, anglais, arabe, chinois, espagnol et russe font également foi, sera déposée auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui en adressera des copies dûment certifiées conformes aux gouvernements des Etats qui auront signé la Convention ou y auront adhéré.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment habilités à cet effet par leurs Gouvernements respectifs ont signé la présente Convention, ouverte à la signature à Genève le dix-huit mai mil neuf cent soixante-dix-sept.

Annexe à la Convention

Comité consultatif d'experts

1. Le Comité consultatif d'experts entreprendra de faire les constatations de fait appropriées et de fournir des avis autorisés concernant tout problème soulevé, conformément au paragraphe 1 de l'article V de la présente Convention, par l'Etat partie qui demande la convocation du Comité.

2. Les travaux du Comité consultatif d'experts seront organisés de façon à lui permettre de s'acquitter des fonctions énoncées au paragraphe 1 de la présente Annexe. Le Comité prendra les décisions sur des questions de procédure relatives à l'organisation de ses travaux si possible par consensus mais, sinon, à la majorité de ses membres présents et votants. Il ne sera pas procédé à des votes sur des questions de fond.

3. Le Dépositaire ou son représentant exercera les fonctions de Président du Comité.

4. Chaque expert peut être assisté lors des séances par un ou plusieurs conseillers.

5. Chaque expert aura le droit, par l'intermédiaire du Président, de demander aux Etats et aux organisations internationales les renseignements et l'assistance qu'il jugera souhaitables pour permettre au Comité de s'acquitter de sa tâche.